
Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II

КАФЕДРА БІОЛОГІЇ ТА ХІМІЇ

Силабус

ОК 37, Практика (педагогічна)

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
освітньо-професійної програми «Середня освіта (Природничі науки)»

IV. Курс

Навчальний рік / Семестр 2025-2026 / 7-й семестр

Викладач, відповідальний за освітній компонент

Повлін Ірина Емерихівна

кандидат сільськогосподарських наук. доцент

E-mail: polin.iren@kmf.org.ua

Кабінет: 226

Дні та години консультації: Вівторок 10.40-11:10

Опис освітнього компоненту		
Рівень вищої освіти	Першій (бакалаврський)	
Ступінь вищої освіти	Бакалавр	
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка	
Спеціальність	014 Середня освіта	
Предметна спеціальність	014.15 Середня освіта (Природничі науки)	
Кваліфікація	Бакалавр середньої освіти, вчитель природничих наук.фізики.хімії.біології викладач фахової передвищої освіти інтегрованих навчальних курсів природничої галузі	
Форма навчання	Інституційна (денна, заочна, дистанційна)	
Тип освітнього компоненту	Обов’язковий компонент професійної підготовки	
Мови викладання	Угорська	
Кількість кредитів	9	
Всього годин	270	
	форма навчання	
	денна	заочна
Лекції I. семестр		
Практичні, семінарські заняття I. семестр		
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	270	270
Консультації для здобувачів заочної форми навчання		

Пререквізити освітнього компоненту

ОК 38 Практика (педагогічна практика, табірна практика);

ОК 38 Практика польова практика з екології);

ОК 10 Методика навчання загальної біології.

Анотація освітнього компоненту, мета, завдання

Мета предмета: освоїти методи навчання різних галузей біології з учнями; основні методи набуття знань з біології та здоров'я людини (методологія проведення експериментів і спостережень).

Завдання: овоїти нові освітні методи з учнями; ознайомити учнів з особливостями викладання біології в різних типах шкіл; сформуваи в учителів-майбутніх здатності, які дозволять їм спостерігати за методами та формами роботи під час уроків і позаурочних заходів; навчити їх планувати деталі уроків, проводити самоаналіз і аналізувати уроки інших; сформуваи потребу в подальшій освіті та навчанні протягом життя.

Основна тематика освітнього компоненту

Основні розділи навчальної програми

1. Ознайомлення з річним планом роботи практичної школи, планом роботи педагогічного колективу, історією школи, її діяльністю та необхідними документами.
2. Ознайомлення з функціонуванням і річним планом методичної групи з природничих наук. Досягнення в навчанні біології. Обладнання кабінету біології та технічне оснащення школи. Правила охорони праці в кабінеті біології та їх типи. Учбовий план для практичного навчання з біології.
3. Ознайомлення з завданнями класного керівника, співпрацею організатор-педагога та класних керівників, роботою учнівського самоврядування.
4. Спостереження за уроками вчителя біології практичної школи та учнів, аналіз уроків. Систематизація та застосування критеріїв аналізу уроків. Підготовка детальної частини уроків і проведення окремих уроків. Підготовка наочних матеріалів. Участь у круглих столах і професійних дискусіях.
5. Ведення спостережницького журналу, збір дидактичних ігор, вибір та застосування ІКТ-інструментів, складання планів уроків, аналіз уроків.
6. Проведення уроків. Позакласна робота. Спостереження за роботою класного керівника та проведення класних годин. Підготовка педагогічно-психологічного опису класу та учня.

Основні теми для самостійної роботи

1. протягом першого тижня практики відвідати 10 уроків з біології або «Пізнаємо природу» або основ здоров'я під керівництвом учителя-методиста базового закладу;
2. відвідати один урок класного керівника;
3. підготувати хоспітаційні записи за результатами відвіданих уроків;
4. провести 30 навчальних занять з предметів, які викладаються студентом;
5. до кожного уроку підготувати детальний поурочний план та пред'явити його керівнику практики в школі до початку заняття;
6. здійснювати оцінювання самостійних і практичних робіт учнів, а також контрольних робіт;
7. подати календарно-тематичне планування на період практики для тих класів, у яких проводились заняття;
8. провести 3 години класного керівника;
9. організувати один позакласний захід і зробити не менше 4 фотографій (за наявності дозволу);
10. вести щоденник педагогічної практики;
11. активно брати участь у повсякденному житті школи.

Основні теми консультацій для здобувачів заочної форми навчання

1. Ознайомлення з річним планом роботи практичної школи, планом роботи педагогічного колективу, історією школи, її діяльністю та необхідними документами.
2. Ознайомлення з функціонуванням і річним планом методичної групи з природничих наук. Досягнення в навчанні біології. Обладнання кабінету біології та технічне оснащення школи. Правила охорони праці в кабінеті біології та їх типи. Учбовий план для практичного навчання з біології.
3. Ознайомлення з завданнями класного керівника, співпрацею організатор-педагога та класних керівників, роботою учнівського самоврядування.

4. Спостереження за уроками вчителя біології практичної школи та учнів, аналіз уроків. Систематизація та застосування критеріїв аналізу уроків. Підготовка детальної частини уроків і проведення окремих уроків. Підготовка наочних матеріалів. Участь у круглих столах і професійних дискусіях.
5. Ведення спостережницького журналу, збір дидактичних ігор, вибір та застосування ІКТ-інструментів, складання планів уроків, аналіз уроків.
6. Проведення уроків. Позакласна робота. Спостереження за роботою класного керівника та проведення класних годин. Підготовка педагогічно-психологічного опису класу та учня.

Методи навчання

Під час шеститижневої педагогічної практики студенти застосовують різноманітні методи навчання, спрямовані на формування пізнавальних інтересів учнів та розвиток їхніх компетентностей. Зокрема:

- Словесні методи: пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж.
- Наочні методи: демонстрація об'єктів і процесів, ілюстрація, використання мультимедійних матеріалів.
- Практичні методи: лабораторні та практичні роботи, спостереження, експерименти.
- Інтерактивні методи: робота в парах та групах, дискусії, рольові ігри, проєктна діяльність.
- Проблемно-пошукові методи: розв'язування проблемних ситуацій, міні-дослідження.
- ІКТ-методи: використання онлайн-ресурсів, інтерактивних платформ, цифрових презентацій.

Очікувані інтегровані, загальні та фахові компетентності

Інтегральна компетентність

(ІК) Здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти, біологічних, хімічних і педагогічних наук, що передбачає застосування теорій та методів освітніх та природничих наук, проведення досліджень та здійснення інновацій. Характеризується комплексністю невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій середній) школі.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК-5. здатність і готовність до педагогічного спілкування, комунікативні навички, представляти результати наукової роботи, аргументувати свою позицію в науковій дискусії, культура міжособистісних відносин, здатність до мотивації та переконання, уміння уникати та розв'язувати конфліктів; працювати в команді; використовувати знання іноземної мови в освітній діяльності.

Фахові компетентності (ФК)

ФК-3. користуватися нормативними документами, що визначають організацію і техніку безпеки робіт.

ФК-4. здатний експлуатувати сучасну апаратуру та обладнання для виконання науково-дослідних польових і лабораторних робіт.

ФК-5. передбачає уміння отримувати різними способами, включно шляхом дослідження, та працювати з джерелами природничої (біологічної) інформації для того, щоб характеризувати та порівнювати динаміку природних явищ і процесів на різних етапах їх розвитку.

Програмні результати навчання

ПРН-7. Знає, розуміє і здатний використовувати рекомендації з методики навчання біології та здоров'я людини в освітній програмі базової середньої школи.

ПРН-13. Здатний вчитися упродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності здобути під час навчання компетенції.

Критерії контролю та оцінювання результатів навчання

Поточний контроль

Форми, методи, інструменти контролю		Максимальна кількість балів, що накопичуються
Семестрові завдання	Бали	Критерії оцінювання
Участь (спостереження) на 5 уроках	25 балів	По 5 балів за участь в кожному уроці
Проведення 35 уроків	175 балів	1 урок — 5 балів
Планування, організація та проведення позакласного заходу	80 балів	20 балів – сценарій 20 балів – презентація 20 балів – підсумок 20 балів – організація
Підготовка педагогічно-психологічного опису класу	10 балів	10-8 балів – відмінно 7-5 балів – добре 4-2 бали – задовільно 1-2 бали – незадовільно
Підготовка педагогічно-психологічного опису учня	10 балів	10-8 балів – відмінно 7-5 балів – добре 4-2 бали – задовільно 1-2 бали – незадовільно

Підсумковий контроль

Форми, методи, інструменти контролю

Максимальна кількість балів, що накопичуються

Іспит: усний/письмовий

Завершальне оцінювання здійснює керівник практики від закладу вищої освіти на підставі рекомендацій шкільного керівника практики, поданих студентом матеріалів та результатів складання іспиту з навчальної дисципліни.

Максимальна кількість балів: 100

Оцінку можна отримати автоматом при умові:

Оцінку можна отримати автоматично за умови, що студент був присутній на всіх запланованих спостережуваних уроках, вчасно здав усі необхідні матеріали, своєчасно та якісно провів заплановану кількість навчальних занять, дотримувався вимог програми практики та активно брав участь у шкільному житті.

Складання іспиту/ заліку є обов'язковим

Під час індивідуальної педагогічної практики діяльність студента контролюється шкільним керівником практики та адміністрацією закладу освіти. Вони відвідують заняття, оцінюють професійну та педагогічну підготовку студента, надають рекомендації та формують попередню оцінку.

Підсумкове оцінювання здійснюється керівником практики від закладу вищої освіти на основі:

- викладацької діяльності (70 балів),
- позаурочної діяльності (20 балів),
- виховної роботи (10 балів).

Оцінка виставляється за шкалою ECTS та доповнюється відміткою «зараховано» / «не зараховано».

Політика щодо дедлайнів та перескладання

1. Відсутність з будь-якої причини студент повинен компенсувати відповідно до інструкцій викладача.
2. Оцінювання роботи студентів залежить від участі в уроках школи та якості і точності записок з відвіданих уроків.
3. Остаточна оцінка знань з предмету буде проводитися у вигляді іспиту наприкінці 7-го семестру.

Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність в Закарпатському угорському інституті імені Ференца Ракоці II визначається положенням «Положення про академічну доброчесність» затвердженого Вченою радою Протокол №9 від 20 грудня 2022 року.

Вказану інформацію можна знайти за посиланням:

https://kmf.uz.ua/mik/minosegiranyitasi_kezikonyv.pdf

Якою мірою можна використовувати штучний інтелект під час проходження курсу згідно з шкалою, прийнятою в ЗУІ:

<https://kmf.uz.ua/wp-content/uploads/2024/11/zagalni-rekomendacii-vikoristannja-shtuchnogo-intelektu-v-navchanni-ta-vikladanni-u-zui.pdf>

<https://kmf.uz.ua/wp-content/uploads/2024/11/ai-tablazat-hu.pdf>

Під час підготовки до семінарських і практичних занять

Під час підготовки до лабораторних занять

Під час виконання індивідуальних завдань

Під час виконання групових завдань

Під час самостійної роботи: 1

Рекомендовані джерела

(основна та допоміжна література, електронні та онлайн інформаційні ресурси)

Основна література

1. Kriska Gy., Karkus Zs. A biológia tanításának elmélete és gyakorlata. – ELTE Eötvös Kiadó, 2015. – 344. p. + digitális melléklet
2. Bodzsár Éva (szerk.) Kézikönyv a biológiatanítás módszertanához. – Szeged: Trefort, 2005. 250 p.
3. Haraszty Á. A biológia tanítása. – Budapest, 1981. –237 p
4. Загальна методика навчання біології : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І. В. Мороз, А. В. Степанюк, О. Д. Гончар [та ін.]; за ред. І. В. Мороза. – К.: Либідь, 2006. – 593 с.
5. Матвеев М. Д. Методика навчання біології : навч. посіб. / М. Д. Матвеев, В. А. Колодій, В. І. Соболев; Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2011. – 287 с.
6. Методика навчання біології : практикум для студ. вищих пед. навч. закл. біол. спец. / І. В. Мороз [та ін.]; Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова. – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2005. – 89 с.

-
7. Методика навчання біології : навч. посіб. / уклад. О. І. Турлай; Чернівецьк. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. – Чернівці: ЧНУ, 2009. – 100 с.
 8. Методика навчання біології та природознавства : практикум для студ. вищ. пед. навч. закл. біол. спец. / Мороз І. В. [та ін.]; [за ред. І. В. Мороза]. - К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2010. – 143 с.
-

Допоміжна література

-
1. Методика навчання біології : прогр. навч. дисципліни для підготов, фахівців ОКР "бакалавр" напряму 6.040102 Біологія* у вищ. навч. закл. / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова; [авт.-уклад.: І. В. Мороз та ін.]. – Вид. 2-ге, допов. і переробл. – К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2012. – 28 с.
 2. 10. Нікітченко Л.О. Левчук Н.В. Методика навчання біології та природознавства. Методичні рекомендації до лабораторних робіт. – Вінниця, 2016.
-

Електронні та онлайн інформаційні ресурси

-
1. Київ, МОН України, 2016.
 2. Державний стандарт базової середньої освіти (2020)
 3. Типові освітні програми для 5–9 класів (НУШ)
 4. Електронна бібліотека НУШ: <https://nus.org.ua>
-

Доступ до «Google Classroom» освітнього компоненту

Денна ф.н.

<https://classroom.google.com/c/ODE0NDM5OTUyMDE0?cjc=4ozp2g5h>

Код курсу: 4ozp2g5h

Заочна ф.н.

<https://classroom.google.com/c/ODE0NDM5NzM5ODky?cjc=abe7vbmq>

Код курсу: abe7vbmq

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність

Для забезпечення ефективного проведення занять використовуються:

- мультимедійне обладнання (проектор, ноутбук, інтерактивна дошка);
- доступ до мережі Інтернет;
- програмне забезпечення для створення та демонстрації навчальних матеріалів (Google Classroom, Google Meet, Microsoft Office, Canva, PowerPoint тощо);
- електронні та друковані підручники, довідники, навчально-методичні матеріали;
- наочні матеріали: плакати, моделі, демонстраційні зразки, роздаткові матеріали;